

28.11. 2018

Šest let církevních restitucí z pohledu Státního pozemkového úřadu

Ing. Anna De Pinová

vedoucí Oddělení restitucí

Mgr. Ilona Landová



VÝZVY

Státní pozemkový úřad (SPÚ)
je z hlediska provádění restitucí podle
zákona č. 428/2012 Sb., (o majetkovém
vyrovnání) ve dvojím postavení:

I. Je určen k výkonu práv a povinností České republiky, která vstoupila do práv a povinností Pozemkového fondu ČR, a to včetně jeho **postavení jako povinné osoby** dle zákona o majetkovém vyrovnání.

II. Je příslušným **správním orgánem**, který rozhoduje o návrzích oprávněných osob nebo z moci úřední, v rámci správních řízení dle zákona o majetkovém vyrovnání.

Do 1.11.2018 obdržel Státní pozemkový úřad jako příslušný k výkonu práv a povinností povinné osoby České republiky:

2.749 výzev k vydání **65.410** pozemků a **494** staveb

Od nepříslušných povinných osob obdržel postupem dle §11 zákona o majetkovém vyrovnání:

829 výzev k vydání **3.309** pozemků a **1** stavby

Nejvíce předaných výzev obdržel SPÚ od těchto nepříslušných osob:

Lesy ČR, s.p. postoupených **439** výzev k vydání **2.021** pozemků

ÚZSVM postoupených **282** výzev k vydání **983** pozemků a **1** stavby

Z pozice správního úřadu obdržel SPÚ kopie výzev k vydání zemědělských nemovitostí jiných povinných osob, jak jim je uloženo zákonem. Takto SPÚ k 1.11.2018 eviduje:

3.132 výzev k vydání **47.551** pozemků a **410** staveb

Největší počet těchto výzev představují níže uvedené povinné osoby:

Lesy ČR	1.730 výzev k vydání 38.730 pozemků a 315 staveb
ÚZSVM	458 výzev k vydání 2.604 pozemků a 38 staveb
AOPK	141 výzev k vydání 1.277 pozemků a 23 staveb
Povodí Vltavy, s.p.	135 výzev k vydání 680 pozemků
Vojenské lesy a statky, s.p.	72 výzev, k vydání 1.284 pozemků a 5 staveb

Z hlediska oprávněných osob bylo nejvíce výzev podáno těmito subjekty:

Žadatel	Počet výzev	počet požadovaných PK pozemků	počet požadovaných staveb
Cisterciácké opatství Vyšší Brod	44	5367	0
Biskupství ostravsko-opavské	53	5275	1
Arcibiskupství pražské	110	3708	20
Kanonie premonstrátů Teplá	33	2427	9
Česká provincie Řádu bratří domu Panny Marie v Jeruzalémě	17	2233	5
Královská kanonie premonstrátů na Strahově	113	2158	18
Metropolitní kapitula u sv. Víta v Praze	71	2063	53
Benediktinské opatství sv. Václava v Broumově	38	1896	27
Náboženská matice	76	1740	3
Rytířský řád Křižovníků s červenou hvězdou	156	1609	24
Česká provincie Řádu sv. Augustina	31	1350	7
Suverénní řád Maltézských rytířů - České velkopřevorství	78	1282	8
Opatství Staré Brno Řádu sv. Augustina	38	1177	25
Kongregace sester Těšitelék Božského Srdce Ježíšova	18	1102	21

SPÚ eviduje za povinnou osobu Českou republiku – Státní pozemkový úřad nově podané výzvy

rok	Počet výzev	počet požadovaných PK pozemků	počet požadovaných staveb
2014	10	249	3
2015	9	56	0
2016	18	96	0
2017	28	63	0
2018	27	208	0



VYDÁVÁNÍ

rok	počet rozhodnutí	počet pozemků	počet staveb	výměra v ha
2013	22	114	2	634
2014	1 819	19 649	135	54 664
2015	4 366	42 332	95	82 271
2016	2 191	12 226	14	39 403
2017	746	3 061	3	6 608
2018*)	383	1 307	0	729
celkem	9 527	78 689	249	184 309
SPÚ	6 284	52 893	103	38 291
LČR	2 505	22 208	140	131 964

*) k 1.11.2018

ŽALOBY



Spory dle § 10 odst. 4 zákona č. 428/2012 Sb. (dále ZMV).

Jde o spory zahájené žalobou oprávněné osoby, domáhající se před prvostupňovými okresními či obvodními soudy nahrazení chybějícího projevu vůle uzavřít dohodu o vydání jiné věci, než zemědělské nemovitosti.

V případě ČR - SPÚ jako povinné osoby byly tyto žaloby podávány i k nemovitostem zjevně zemědělským, když byly tyto předtím nevydány rozhodnutím KPÚ.

Spory dle § 18 odst. 1 ZMV.

Jde o žaloby, kterými se oprávněné osoby před místně příslušnými prvoinstančními okresními či obvodními soudy domáhají určení vlastnictví státu k nemovitostem, které byly v minulosti převedeny na nestátní subjekty v rozporu s ustanovení § 3 zákona č. 92/1991 Sb. nebo v rozporu s tehdy platným ustanovením § 29 zákona č. 229/1991 Sb., o půdě.

Spory dle § 9 odst. 10 ZMV.

Tyto spory jsou zahájeny podáním žaloby účastníkem předchozího správního řízení (oprávněnou či povinnou osobou), kterými se žalobce dožaduje u místně příslušných krajských soudů nahrazení rozhodnutí místně příslušného krajského pozemkového úřadu.

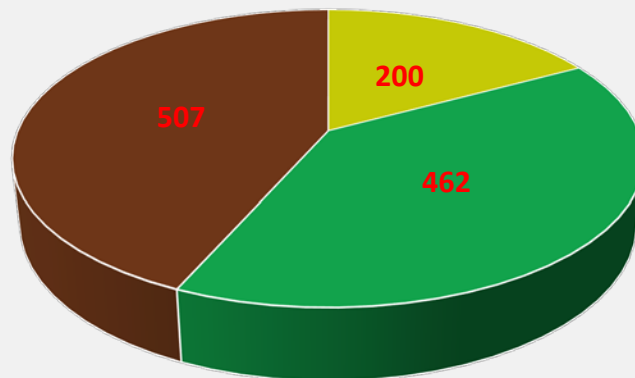
Tyto spory se rovněž označují jako spory podle části V. občanského soudního řádu, či spory dle §244 zákona č. 99/1963 Sb.

Lhůta pro podání takové žaloby je nejpozději do dvou měsíců od doručení napadeného rozhodnutí krajského pozemkového úřadu (§ 247 odst. 1 o.s.ř.).

Aktuálně eviduje SPÚ celkem 1169 soudních sporů dle ZMV, jejichž je účastníkem

typ žaloby	žalob celkem
§10 odst. 4 ZMV	200
§18 odst. 1 ZMV	462
§9 odst. 10 ZMV	507
celkem	1169

Počet žalob dle typu



■ § 10 odst. 4 ZMV ■ § 18 odst. 1 ZMV ■ § 9 odst. 10 ZMV



výsledek	§10 odst. 4 ZMV	§18 odst. 1 ZMV	§9 odst. 10 ZMV	celkem
řízení probíhá	124	199	353	676
%	62,0	43,1	69,6	57,8
úspěch	72	212	107	391
%	36,0	45,9	21,1	33,4
neúspěch	4	51	47	102
%	2,0	11,0	9,3	8,7
celkem	200	462	507	1169
%	100,0	100,0	100,0	100,0

Vybrané žaloby dle části páté o.s.ř., nahrazení rozhodnutí správního orgánu, žaloby dle § 9 odst. 10 ZMV

1. Zastavěné pozemky, § 8 odst. 1 písm. a) ZMV

- a) Pozemní komunikace - soudy dospěly k závěru, že pozemky s účelovými komunikacemi lze vydat a pozemky vydávají, účelová komunikace není stavbou dle soukromého práva.

Judikatura: Rozsudek NS ČR 22Cdo 766/2011

Příklad soudního rozhodnutí: rozsudek Vrchního soudu v Olomouci 5Co 10/2017

- b) Areály průmyslové či zemědělské ve většině případů soudy respektují a pozemky nevydávají. Toto neplatí pro zahrádkové a chatové osady.

Příklad judikatury: Rozsudek NS ČR 28Cdo 3938/2015

- c) Nezbytně nutné plochy pro užívání staveb, vymezení ploch je nutné posuzovat individuálně, jak u zastavěných pozemků stavbami povinné osoby (překážka podle § 8 odst. 1 písm. a) ZMV), tak u staveb ve vlastnictví jiných osob (překážka dle § 8 písm. a) za středníkem).

- d) Vodohospodářské stavby (HOZ a rybníky) nejsou považovány za překážku vydání, nejsou stavbami dle občanského práva, nejsou samostatnou věcí (např.: Usnesení ÚS II. ÚS 95/05, usnesení NS sp. zn. 28Cdo 416/2010).

Příklad soudních rozhodnutí: 11C 63/2015 – KS v Českých Budějovicích, 4Co 183/2016 Vrchního soudu Praze

Výjimkou z vydání oprávněné osobě jsou i pozemky, které podléhají veřejnoprávní regulaci, i když tato výjimka není výslovně uvedena ve výlukových důvodech v ustanoveních § 8 odst. 1 ZMV

Příklad judikatury: Rozsudek NS ČR sp. zn. 28Cdo 4692/2017

2. Veřejně prospěšné stavby § 8 odst. 1 písm. f) ZMV

Veřejně prospěšné stavby dopravní a technické infrastruktury vymezené ve schválené územně plánovací dokumentaci, pro které lze práva k pozemkům a stavbám vyvlastnit. Určující pro naplnění výlukového důvodu je posouzení otázky nutnosti vyvlastnit pozemek. Platí pravidlo, že pokud po dokončení stavby může pozemek sloužit původnímu účelu, postačí zřízení věcného břemene, jestliže však oprávněná osoba nemůže své vlastnické právo realizovat, je nutné pro realizaci veřejně prospěšné stavby pozemek vyvlastnit a je tedy splněn výlukový důvod pro nevydání pozemku.

Příklad judikatury: Usnesení NS ČR sp. zn. 28Cdo 349/2017

3. Funkční souvislost § 7 odst. 2 ZMV

Podstatně se změnil výklad pojmu funkční souvislost, kdy soudy jednoznačně dávají přednost užšímu chápání a majetek jiných povinných osob, než SPÚ a Lesů ČR spíše nevydávají. Současná judikatura tedy chápe funkční souvislost velmi úzce. Funkční souvislost vydávaných nemovitostí ve smyslu [§ 7 odst. 1 písm. a\) zákona č. 428/2012 Sb.](#) tedy může a i v minulosti mohla vyplývat pouze z jejich skutečné užitné souvztažnosti dané faktickými možnostmi hospodářského využití, a to především s ohledem na jejich stavební či jinou hospodářskou podobu nebo jejich přírodní ráz, což pouze odvozeně může souviset i s jejich vzájemnou polohou v území. Z ekonomického hlediska se tato souvztažnost může projevat či v minulosti projevovala zpravidla tím, že jedna nemovitost je (byla) předpokladem fungování či řádného využívání nemovitosti jiné vzhledem k jejímu funkčnímu určení, přičemž toto využití je (bylo) bez druhé nemovitosti ztížené nebo nemožné, a oddělením jedné věci od druhé je (byla) jejich ekonomická a užitná hodnota podstatně snížena.

Příklad judikatury: rozsudky NS ČR sp. zn. 28Cdo 2546/2017, sp. zn. Cdo 4170/2017 a usnesení tohoto soudu sp. zn. 28Cdo 2204/2017, 28Cdo 4851/2017 a sp. zn. 28Cdo4693/2017

4. Pozemky po komplexních pozemkových úpravách (KoPÚ)

Pozemky po KoPÚ, které nebyly řešeny v pozemkové úpravě odděleně jako církevní majetek, a nové pozemky ve vlastnictví povinné osoby, které nelze ztotožnit s pozemky původními, se nevydávají, nelze poskytovat jiné pozemky.

Přejeme klidné prožití Vánočních svátků

Děkujeme za pozornost

